

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Біологія та здоров'я людини. Фізична реабілітація»
першого рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта
предметною спеціальністю 014.05 Середня освіта
(Біологія та здоров'я людини)
галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою БДПУ
від «25» червня 2020 р.
протокол № 9

Освітня програма вводиться в дію з
01.09.2020 р.

Ректор **Ігор БОГДАНОВ**
(наказ № 52 від «30» червня 2020 р.)

Бердянськ, 2020

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

СХВАЛЕНО

Методичною радою БДПУ
від «18» червня 2020 р.
(протокол № 7)

Голова

Ольга ГУРЕНКО

ПОГОДЖЕНО

начальник навчального
відділу БДПУ

Ольга ШУБІНА
«17» червня 2020 р.

Рекомендовано

Вченою радою факультету
від «25» лютого 2020 р.
(протокол № 9)
декан факультету

(Сергій КУШНІРЮК)

Ініційовано

Кафедрою біології, здоров'я людини
та фізичної реабілітації
протокол № 6
від «12» лютого 2020 р.
завідувач кафедрою

(Світлана ХАТУНЦЕВА)

Гарант освітньо-професійної програми

(Світлана КАРА)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Світлана КАРА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації Бердянського державного педагогічного університету – гарант.
2. Світлана ХАТУНЦЕВА, доктор педагогічних наук, професор кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації Бердянського державного педагогічного університету.
3. Світлана КНИШ, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації Бердянського державного педагогічного університету.
4. Віталій ГНАТЮК, кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації Бердянського державного педагогічного університету.
5. Віталій ОСІПОВ, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації Бердянського державного педагогічного університету.
6. Людмила ПИЛИПЕНКО, вчитель біології та основ здоров'я вищої категорії Бердянського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад» № 1 «Мрія» Запорізької області.
7. Тетяна АЛЕКСОВА, фахівець з фізичної реабілітації, ТОВ «Євроспайн-Україна».
8. Ольга БАРИШНІКОВА, здобувачка вищої освіти 1 курсу освітньо-професійної програми «Біологія та здоров'я людини. Фізична реабілітація».

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Володимир ГРЕБ, директор Бердянської спеціалізованої школи I-III ступенів № 16 з поглибленим вивченням іноземних мов Бердянської міської ради Запорізької області.
2. Вероніка ГРЄБЕНЩИКОВА, директор Комунальної установи «Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю» Бердянської міської ради.
3. Тетяна МАЛУЄВА, директор Комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Бердянської міської ради.
4. Максим МІЩЕНКО, директор загальноосвітньої школи I-III ступенів № 11 м. Бердянська Запорізької області.
5. Олена ОНИЩЕНКО, директор загальноосвітньої школи I-III ступенів № 3 м. Бердянська Запорізької області.
6. Наталія АКЄНТЬЄВА, вчитель біології вищої категорії загальноосвітньої школи I-III ступенів № 11 м. Бердянська Запорізької області.

1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 014 Середня освіта

1. Загальна інформація	
<i>Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу</i>	Бердянський державний педагогічний університет Факультет фізичної культури, спорту та здоров'я людини Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу</i>	Ступінь вищої освіти: бакалавр Освітня кваліфікація: бакалавр середньої освіти Професійна кваліфікація: вчитель біології та основ здоров'я
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Освітньо-професійна програма «Біологія та здоров'я людини. Фізична реабілітація»
<i>Тип диплому та обсяг освітньої програми</i>	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС
<i>Наявність акредитації</i>	–
<i>Цикл/рівень</i>	6 рівень – НРК України; 6 рівень – EQF LLL; перший цикл – ЄПВО (HPFQ ENEA)
<i>Передумови</i>	Повна загальна середня освіта, ОКР «молодший спеціаліст», ОС «бакалавр»
<i>Мова(и) викладання</i>	Українська
<i>Термін дії освітньої програми</i>	3 роки 10 місяців
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	http://bdpu.org/opp/
2 . Мета освітньо-професійної програми	
Підготовка конкурентоздатного вчителя біології та основ здоров'я з високим рівнем професійної компетентності, інтелектуальної активності, соціальної відповідальності, здатного розв'язувати складні спеціалізовані задачі з організації освітнього процесу, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; готового до роботи в умовах інклюзивного освітнього простору.	
3. Характеристика освітньо-професійної програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність)</i>	галузь знань: 01 Освіта/ Педагогіка спеціальність: 014 Середня освіта предметна спеціальність: 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-професійна
<i>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</i>	Професійна підготовка вчителя біології та основ здоров'я закладу загальної середньої освіти, здатного здійснювати інклюзивний освітній процес з учнями, які мають порушення психофізичного розвитку.
<i>Особливості програми</i>	Програма зорієнтована на : – інтеграцію теоретичної та практичної підготовки майбутнього вчителя біології та основ здоров'я для забезпечення ефективної професійної діяльності в закладах загальної середньої освіти, роботи в умовах інклюзивного освітнього простору;

	– вивчення освітніх компонентів реабілітаційного циклу: теорія та методика фізичної реабілітації, реабілітаційні технології при вадах розвитку учнів; – практичну підготовку в закладах загальної середньої освіти.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
<i>Придатність до працевлаштування</i>	Випускник може працювати вчителем закладу загальної середньої освіти, консультантом з питань здорового способу життя, асистентом вчителя-реабілітолога в закладах загальної середньої освіти
<i>Подальше навчання</i>	Можливе подальше продовження освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, а також підвищення кваліфікації і отримання додаткової післядипломної освіти.
5. Викладання та оцінювання	
<i>Викладання та навчання</i>	Студентоцентроване навчання, яке проводиться у формі лекцій, семінарів, практичних, лабораторних занять, консультацій, самостійної роботи, виконання курсових робіт, практична підготовка.
<i>Оцінювання</i>	Усні та письмові екзамени, заліки, захист звітів з практики, захист курсових робіт, презентації (словесні, наочні, практичні), опитування (усне, письмове), тестові завдання тощо.
6. Програмні компетентності	
<i>Інтегральна компетентність (ІК)</i>	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в середній освіті, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, методики навчання біології та основ здоров'я, теорії та методики фізичної реабілітації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство. ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями впродовж життя. ЗК 4. Здатність працювати в команді. ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою (усно та письмово). ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 7. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології. ЗК 8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
<i>Фахові компетентності (ФК)</i>	ФК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків. ФК 2. Здатність до здійснення мотивації учнів до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).

	ФК 3. Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності; упроваджувати здоров'язбережувальні, профілактичні та оздоровчі технології в педагогічній діяльності. ФК 4. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесу соціалізації учнів. ФК 5. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду. ФК 6. Здатність використовувати біологічні поняття, закони, концепції, вчення й теорії біології для пояснення та розвитку в учнів розуміння цілісності та взаємозалежності живих систем і організмів. ФК 7. Здатність розуміти й уміти пояснити будову, функції, життєдіяльність, розмноження, класифікацію, походження, поширення, використання живих організмів і систем усіх рівнів організації. ФК 8. Здатність розкривати сутність біологічних явищ та процесів, розв'язувати біологічні задачі. ФК 9. Здатність здійснювати безпечні біологічні дослідження, інтерпретувати результати. ФК 10. Здатність розуміти й уміти пояснити будову, функції, життєдіяльність організму людини. ФК 11. Здатність застосовувати методи й засоби навчання біології для розвитку здібностей учнів. ФК 12. Здатність формувати в учнів позитивну мотивацію до здорового способу життя на основі розвитку життєвих навичок, здійснювати позакласну виховну роботу з питань формування, збереження і зміцнення здоров'я, профілактики шкідливих звичок, неінфекційних та соціально-небезпечних інфекційних хвороб. ФК 13. Здатність проводити оцінку та моніторинг рівня здоров'я, прогнозувати стан індивідуального та суспільного здоров'я; здійснювати індивідуальні та групові консультації з питань здорового способу життя. ФК 14. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці корекційно-реабілітаційної роботи. ФК 15. Здатність супроводжувати індивідуальні програми реабілітації для дітей із порушеннями психофізичного розвитку. ФК 16. Здатність організовувати інклюзивний освітній процес. ФК 17. Здатність розуміти закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків. ФК 18. Здатність застосовувати методи й засоби навчання основ здоров'я для розвитку здібностей учнів.
7. Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН 1. Знати закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків. ПРН 2. Знати, розуміти та застосовувати принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання біології в закладах загальної середньої освіти. ПРН 3. Знати та розуміти особливості навчання різnorідних груп учнів, застосовувати диференціацію навчання, організовувати освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів. ПРН 4. Усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та	

демократичного устрою України; вміти використовувати інструменти демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності.

ПРН 5. Добирати і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснювати самоаналіз ефективності уроків.

ПРН 6. Володіти формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміти відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРН 7. Уміти проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.

ПРН 8. Уміти керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

ПРН 9. Знати та вміти пояснити будову й функціональні особливості організмів і систем усіх рівнів організації, їхню взаємодію, взаємозв'язки, походження, класифікацію, значення, поширення, використання та охорону.

ПРН 10. Знати будову й функції організму людини, особливості життєдіяльності.

ПРН 11. Знати біологічну термінологію і номенклатуру, розуміти основні концепції, теорії та загальну структуру біологічної науки для пояснення та розвитку в учнів розуміння цілісності та взаємозалежності живих систем і організмів.

ПРН 12. Виконувати експериментальні дослідження, інтерпретувати результати.

ПРН 13. Характеризувати живі організми й системи різного рівня з використанням методів сучасної біології, володіти різними методами розв'язування задач з біології.

ПРН 14. Знати основні закони й положення теорії здоров'я та здорового способу життя; демонструвати готовність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

ПРН 15. Уміти формувати в учнів ключові і предметні компетентності та здійснювати міжпредметні зв'язки.

ПРН 16. Уміти проводити діагностичне обстеження дітей та підлітків з використанням експрес-методів діагностики здоров'я; трактувати інформацію про наявні порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН 17. Застосовувати знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів корекційно-реабілітаційної роботи.

ПРН 18. Уміти здійснювати реабілітаційні заходи для усунення або компенсації рухових порушень та асоційованих з ними обмежень активності та участі дитини в діяльності.

ПРН 19. Уміти організовувати інклюзивний освітній процес.

ПРН 20. Уміти спілкуватися державною мовою та застосовувати іноземну мову в професійній діяльності.

ПРН 21. Уміти вчитися і оволодівати сучасними знаннями впродовж життя, володіти прийомами самовдосконалення.

ПРН 22. Володіти знаннями про моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство.

ПРН 23. Застосовувати сучасні інформаційні технології у професійній діяльності.

ПРН 24. Знати, розуміти та застосовувати принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання основ здоров'я в закладах загальної середньої освіти.

8 . Ресурсне забезпечення реалізації програми

*Специфічні
характеристики
кадрового
забезпечення*

У викладанні навчальних дисциплін беруть участь доктори наук, професори, кандидати наук, доценти, викладачі, які мають достатній стаж практичної, наукової та педагогічної роботи. Викладацький склад, який забезпечує реалізацію даної програми має відповідну базову освіту, наукові публікації та науково-методичні видання, сертифікати про стажування у ЗВО відповідного профілю. Якісний склад науково-педагогічного працівників відповідає вимогам провадження освітньої

	діяльності.
<i>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</i>	Кількісні та якісні показники матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти з предметної спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) відповідають вимогам; для теоретичних занять використовуються аудиторії загального та спеціального призначення, для практичних занять – кабінет анатомії та фізіології, кабінет біології, кабінет основ здоров'я, кабінет фізичної реабілітації, компетентнісний центр інклюзивної освіти; спортивні зали, спортивні майданчики, медіатека, кабінет інноваційних інформаційно-комп'ютерних технологій, лінгафонний кабінет. Наявна необхідна соціально-побутова інфраструктура.
<i>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</i>	Офіційний веб-сайт університету bdpu.org.ua містить інформацію про освітньо-професійну програму, навчальну, наукову та виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти; електронну підтримку навчання Moodle; репозитарій. Достатня забезпеченість бібліотеки підручниками та посібниками, вітчизняними і закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного профілю, доступ до мережі Інтернет, авторських розробок професорсько-викладацького складу.
9. Академічна мобільність	
<i>Національна кредитна мобільність</i>	Керівництво БДПУ підтримує навчання зацікавлених учасників освітнього процесу освітньо-професійної програми «Біологія та здоров'я людини. Фізична реабілітація» в інших закладах вищої освіти/наукових установах-партнерах у межах України, зокрема під час академічної мобільності.
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	Керівництво БДПУ створює сприятливі умови для навчання зацікавлених учасників освітнього процесу освітньо-професійної програми «Біологія та здоров'я людини. Фізична реабілітація» в інших закладах вищої освіти/наукових установах-партнерах у країнах Європи, зокрема під час академічної мобільності.
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	Не передбачено

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОПП

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики)	кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП			
Цикл загальної підготовки			

ОК 01.	Історія України	3	екзамен
ОК 02.	Іноземна мова	6	залік, екзамен
ОК 03.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	екзамен
ОК 04.	Філософія	3	екзамен
ОК 05.	Сучасні інформаційні технології	4	екзамен
ОК 06.	Історія української культури	3	залік
Цикл професійної підготовки			
ОК 07.	Психологія	6	екзамен
ОК 08.	Педагогіка	6	екзамен
ОК 09.	Інклюзивна освіта	3	залік
ОК 10.	Методика навчання біології	10	залік, екзамен, курсова робота
ОК 11.	Методика навчання основ здоров'я	7	залік, екзамен
ОК 12.	Теорія та методика фізичної реабілітації	5	екзамен, курсова робота
ОК 13.	Ботаніка	6	екзамен
ОК 14.	Хімія	5	залік
ОК 15.	Гігієна	5	залік
ОК 16.	Анатомія і фізіологія людини	10	залік, екзамен
ОК 17.	Зоологія	6	залік
ОК 18.	Біохімія	3	залік
ОК 19.	Вікова анатомія та фізіологія	4	екзамен
ОК 20.	Генетика	4	екзамен
ОК 21.	Теорія здоров'я та здорового способу життя	5	екзамен
ОК 22.	Біологічне різноманіття	5	екзамен
ОК 23.	Еволюційне вчення	4	залік
ОК 24.	Діагностика та моніторинг рівня здоров'я	4	екзамен
ОК 25.	Безпека життєдіяльності з основами медичних знань	4	залік
ОК 26.	Основи наукових досліджень	3	залік
ОК 27.	Біотехнології	3	екзамен
ОК 28.	Фізіологія вищої нервової діяльності з основами патології	4	залік
ОК 29.	Екологія	4	екзамен
ОК 30.	Заповідна справа	3	екзамен
ОК 31.	Реабілітаційні технології при вадах розвитку у дітей	3	екзамен
ОК 32.	Психологічний супровід в реабілітації з основами психофізіології	3	екзамен
ОК 33.	Здоров'язбережувальні педагогічні технології	3	екзамен
ОК 34.	Навчальна польова практика	3	залік

ОК 35.	Виробнича практика	6	залік
ОК 36.	Виробнича практика	12	залік
ОК 37.	Виробнича практика	9	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		180	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти</i>			
ВК 1	Дисципліна 1	4	залік
ВК 2	Дисципліна 2	4	залік
ВК 3	Дисципліна 3	4	екзамен
ВК 4	Дисципліна 4	4	залік
ВК 5	Дисципліна 5	3	залік
ВК 6	Дисципліна 6	4	залік
ВК 7	Дисципліна 7	4	залік
ВК 8	Дисципліна 8	3	залік
ВК 9	Дисципліна 9	3	залік
ВК 10	Дисципліна 10	3	залік
ВК 11	Дисципліна 11	4	екзамен
ВК 12	Дисципліна 12	4	залік
ВК 13	Дисципліна 13	4	екзамен
ВК 14	Дисципліна 14	4	екзамен
ВК 15	Дисципліна 15	4	залік
ВК 16	Дисципліна 16	4	залік
Загальний обсяг вибірових компонент		60	
Загальний обсяг освітньо-професійної програми		240	

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

Розподіл навчальних дисциплін за циклами та семестрами вивчення

		I курс		II курс		III курс		IV курс	
		1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
ОБОВ'ЯЗКОВІ НАВЧАЛЬНІ КОМПОНЕНТИ	ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ	ОК 01							
		ОК 02							
		ОК 03							
			ОК 04						
			ОК 05						
				ОК 06					
	Психолого-педагогічна підготовка		ОК 07						
				ОК 08					
	ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ							ОК 09	
					ОК 10				
					ОК 11				
							ОК 12		
		ОК 13							
		ОК 14							
		ОК 15							
		ОК 16							
			ОК 17						
			ОК 18						
				ОК 19					
				ОК 20					
				ОК 21					
					ОК 22				
					ОК 23				
					ОК 24				
					ОК 25				
					ОК 26				
						ОК 27			
						ОК 28			
						ОК 29			
						ОК 30			
							ОК 31		
								ОК 32	
								ОК 33	
					ОК 34				

						ОК 35			
							ОК 36		
								ОК 37	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти. Атестація здійснюється у формі комплексного атестаційного екзамену.

Вимоги до атестаційних екзаменів. Комплексний атестаційний екзамен має бути спрямований на перевірку досягнення результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

[illegible]

6. Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Бердянському державному педагогічному університеті функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) політика забезпечення якості;
- 2) розробку та затвердження програм;
- 3) студенто-центричне навчання, викладання та оцінювання;
- 4) зарахування, досягнення, визнання та атестація студентів;
- 5) викладацький склад;
- 6) навчальні ресурси та підтримка студентів;
- 7) управління інформацією (Інформаційний менеджмент);
- 8) публічна інформація;
- 9) поточний моніторинг і періодичний перегляд програм;
- 10) циклічне зовнішнє забезпечення якості.

Система забезпечення Бердянським державним педагогічним університетом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням ЗВО оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти щодо її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям про забезпечення якості вищої освіти. Професійний стандарт учителя на момент укладання стандарту вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта відсутній.